

Música, molt més que art

Volem que els nens aprenguin a tocar un instrument perquè desenvolupin la seva creativitat i sensibilitat. El que no sabem és que la música, a més d'aquestes aptituds, n'incentiva d'altres com el pensament lògic o les habilitats socials

©Silvia Ferran

Sentit del ritme, sensibilitat, creativitat. Amb la música desenvolupem aquestes habilitats i moltes més. Ho diuen experts en neurociència que, des de fa anys, estudien l'impacte de la música en l'ésser humà. També terapeutes musicals i professionals del món de l'educació que, gràcies a la seva experiència i el seu contacte amb nens, han pogut **comprovar com l'aprenentatge d'aquesta disciplina no només dota aquells que l'estudien d'imaginació i creativitat, sinó que enriqueix altres àrees del seu coneixement i la seva vida.** I és que la música, més enllà d'acompanyar-nos durant la nostra existència i d'ajudar-nos a interpretar peces de diferent estil i complexitat, té una peculiaritat que la fa única, diferent: activa els dos hemisferis del cervell i estimula àrees tan diferents com les

emocions i la lògica.

Així ho explica el compositor i pianista lleidatà **Antoni Tolmos**. Ho fa com a músic que ha experimentat els beneficis d'aquesta disciplina en primera persona, però també com a professor d'educació musical a la Universitat de Lleida i a la Universitat Autònoma de Barcelona, i com a responsable de formar els futurs docents del nostre país. Professionals que, segons explica, seran els encarregats d'inculcar l'amor per la música als nens i permetre que, independentment que s'hi dediquin professionalment, s'aprofitin dels seus beneficis.

La música activa els dos hemisferis del cervell i estimula àrees tan diferents com les emocions i la lògica

¿I de quins beneficis estem parlant? Com avança l'autor de discos com *The new age piano album* o *Energy* (aquest últim publicat el 2016), de molts i molt variats. **A més de despertar la creativitat i la sensibilitat artística dels nens, la música ajuda a estimular les seves habilitats motores i rítmiques.** Primer, utilitzant com a instrument el seu propi cos i aprofitant el seu desig de moure's i la seva musicalitat innata per ballar o picar de mans i fer-ho de manera coordinada i al ritme de la melodia. Després, amb ajuda d'un instrument musical i posant en pràctica la psicomotricitat fina. Un domini del cos i del ritme molt lligat, també, al desenvolupament d'altres habilitats com l'escolta, l'atenció o la concentració. I és que, per tocar la flauta, la guitarra o el piano, no només és necessari dominar la tècnica, és necessari llegir la partitura, estar atents a la música, afinar l'oïda i fer-ho tot simultàniament.

PENSAMENT MÚLTIPLE

“La música ajuda molt a desenvolupar el pensament múltiple, a poder fer més d'una tasca a la vegada. Per exemple, si toquem en una orquestra, estem pendents del director però també de la partitura que tenim al davant”, comenta Tolmos, que recorda que no són aquests els únics beneficis de la música per al desenvolupament intel·lectual i físic dels infants. Integrar aquesta disciplina, explica, **no només ajuda a estimular el pensament lògic del nen, sinó també l'aprenentatge d'altres llengües.** Això es deu al fet que la música comparteix estructures amb el llenguatge matemàtic i verbal i el seu aprenentatge implica desenvolupar conceptes de base matemàtica i lingüística com l'harmonia, el ritme o

l'entonació. I la cosa no s'acaba aquí. Qui rep educació musical, a més, aprèn a ser responsable dels seus instruments, a desenvolupar habilitats socials que li permetin relacionar-se i empatitzar amb els seus companys, a exercitar la memòria visual, gestual i auditiva, a superar-se, a sentir-se bé i, per tant, a guanyar en autoestima.

“El plaer que sentim quan creem o cantem una cançó ens ajuda a trobar-nos millor i, evidentment, una persona que es troba millor és més feliç i s'estima més a ella mateixa”, comenta Tolmos. Explica, a més, que **la música ens ajuda a generar endorfines, l'hormona de la felicitat.**

UN GIR A L'EDUCACIÓ

En aquest punt de vista hi coincideix la pianista, concertista i musicoterapeuta **Conxita Bentz**. Ho fa de viva veu, però també al seu últim llibre, *Y en la enseñanza, ¿la música, qué?* Hi pretén **conscienciar els professionals de l'educació que la música és important en el desenvolupament físic, intel·lectual i emocional dels nens**, i ofereix una sèrie de dinàmiques per integrar-la a l'aula tenint en compte tant l'edat dels infants com la seva predisposició a la música. I és que, per a aquesta intèrpret, no n'hi ha prou que aquesta disciplina artística tingui presència a l'educació, és necessari que adquireixi la rellevància que es mereix i que es presenti als estudiants de manera molt diferent de com s'està fent ara, buscant que tots -al marge de les seves habilitats musicals- en gaudeixin.

“Has de tenir molt clar a qui has d'ensenyar música. Una cosa és ensenyar música a una persona que va a un conservatori i una altra de ben diferent és fer-ho a un nen que aprèn música a l'escola. El que s'ha de fer és **intentar que estimin la música** i el que fem és que s'avorreixin...”, comenta la pianista catalana, que, en aquest sentit, parla del ball i del joc com a eines per introduir els nens -sobretot els més petits- en la música. Per a Bentz, a més, és tan important que hi hagi persones que dediquin la seva vida a la composició i interpretació de peces musicals com que en siguin espectadors i en gaudeixin.

Del que es tracta, explica la musicoterapeuta, és que **nens i joves s'emocionin amb la música** i que, en aquest procés, el que aprenguin no sigui només llegir una partitura o tocar un instrument, sinó que també puguin integrar tècniques de relaxació, concentració, atenció i, molt important, que guanyin en seguretat i autoestima. Habilitats que no només els seran útils en la seva formació acadèmica, sinó també en la seva relació amb els altres.

FUNCIO TERAPÈUTICA

Una forma d'entendre l'educació musical amb la qual coincideix el director de l'escola de música inclusiva María Grever (Parets del Vallès), **Ernesto Briceño**. Ell també considera que **la base de qualsevol aprenentatge és l'emoció**. Per això el centre del qual és responsable posa tant èmfasi en el fet d'aprendre a gaudir de la música, com a intèrprets i com a creadors, i també com a espectadors. I busca gestionar els sentiments que desperta i les connexions neurològiques que activa per millorar la qualitat de vida dels nens i joves que assisteixen a les seves classes. Perquè la música, diu Briceño, no és només un fet artístic i lúdic. És, a més, una eina que contribueix a la salut física i psicològica de les persones que la integren en el seu dia a dia.

La música és una eina que contribueix a la salut física i psicològica de les persones que la integren en el seu dia a dia

Un exemple el trobem en aquesta escola: un centre on hi ha espai per a classes de música clàssica, moderna i musicoteràpia i on estudiants amb alguna discapacitat (o sense) comparteixen una mateixa passió i es beneficien de les seves bondats. "Està científicament comprovat com les persones milloren físicament i emocionalment, i també en la seva capacitat per afrontar el món real", explica el responsable d'una de les poques **escoles de música inclusiva de Catalunya**. I diem "inclusiva" perquè un 33% dels estudiants tenen alguna discapacitat. Un repte per a un centre petit, però també una satisfacció poder comprovar com persones amb síndrome de Williams o trastorn de l'espectre autista guanyen en psicomotricitat, atenció i socialització gràcies a la música.

La música com a eina de socialització

A l'Àlex la música li ha canviat la vida. Des que, fa cinc anys, aquest adolescent català va començar a estudiar a l'escola de música inclusiva María Grever de Parets del Vallès no només ha guanyat en atenció i en concentració, també en socialització. Punts febles d'aquelles persones que, com ell, presenten trastorn de l'espectre autista (TAE). Ho explica el seu pare, Juan Carlos Bao. També com va descobrir la que avui és una de les passions del seu fill. Va ser a l'escola, a la classe de música, i va ser tal el seu nivell de concentració i d'emoció que els seus pares van decidir apuntar-lo a un centre

especialitzat en musicoteràpia. Actualment, segons comenta Bao, l'Àlex no deixa de progressar: el seu nivell d'atenció i les seves habilitats socials han augmentat. La música, diu, li ha permès integrar-se en la comunitat. "Per als nens que tenen una discapacitat psíquica, la integració no és fàcil. Des que el meu fill és a la Greve, la integració és real: surten junts, comparteixen", explica Bao.